

โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย¹

Causal factors model influencing students' learning risk perception of high school students¹

สมบัติ ท้ายเรือคำ²

Sombat Tayraukham²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 735 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบวัดตัวแปรในโมเดลทั้งหมด 8 ฉบับ มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.819 ถึง 0.918 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) แบบมีตัวแปรแฝง (Latent Variables) ตามหลักการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ผลการวิจัยพบว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีดัชนีชี้วัดความกลมกลืนคือ $X^2=228.516$, $df=205$, $p>.125$, $GFI=1.00$, $AGFI=0.974$, $NFI=.997$, $CFI=1.00$, $IFI=1.00$, $RMSEA<0.009$, $SRMR<.024$ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียนคือ การควบคุมตนเอง ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการเปิดรับสื่อ ส่วนตัวแปรที่มีตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียนคือ บรรยากาศภายในชั้นเรียน บรรยากาศภายในครอบครัว ความฉลาดทางอารมณ์ และความเชื่อมั่นภายในตน โดยกลุ่มตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน ได้ร้อยละ 43.30

คำสำคัญ: การรับรู้ความเสี่ยง ความเสี่ยงในการเรียน โมเดลสมการโครงสร้าง

¹ งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้ ปี พ.ศ. 2555 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม e-mail: sombat_msu@hotmail.com

¹ This research was supported by Faculty of Education, Mahasarakham University budget year 2012.

² Assistant Professor. Department of Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Mahasarakham University.

Abstract

This study aims to develop and detect the validity of the model factors influencing students' learning risk perception. The samples of 735 high school students in the northeast of Thailand were obtained by stratified random sampling technique. The instrument of this study was an 8 variables test with reliability of 0.819 to 0.918. Data were analyzed by SEM. The findings revealed that the model was consistent with empirical data and validation of good fit, $\chi^2=228.516$, $df=205$, $p>.125$, $GFI=1.00$, $AGFI=0.974$, $NFI=.997$, $CFI=1.00$, $IFI=1.00$, $RMSEA<0.009$, $SRMR<.024$. Variable influencing direct effect for learning risk perception was self-control. The variables influencing direct and indirect effect for learning risk perception included self-efficacy and media. The variables influencing indirect learning risk perception included classroom climate family relationship EQ and self-confident. These variables together predicted learning risk perception of student at 43.30 percent.

Keywords: risk perception, learning risk, Structural Equation Modeling (SEM)

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับปัจจัยทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม โครงสร้างทางสังคม รวมทั้ง สถานภาพทางครอบครัวก็เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นวัยที่พร้อมจะเรียนรู้และรับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมถึงพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม และจิตใจของเด็กก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความขัดแย้ง เกิดความสับสนทางความคิด ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดประสบการณ์ ขาดทักษะในชีวิตที่สำคัญ ทำให้วัยรุ่นมีความเสี่ยงที่จะตัดสินใจกระทำหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตน และช่วงวัยรุ่นเป็นระยะเวลาที่มีปัญหาทางด้านจิตใจ สังคม อารมณ์ และพฤติกรรมเสี่ยง มากกว่าช่วงอายุอื่นๆ (วิโรจน์ อารีกุล, 2553 : 91) ประกอบกับสภาพสังคมปัจจุบันเน้นความสำคัญทางด้านวัตถุมากกว่าด้านจิตใจ ทำให้เด็กจำนวนมากเติบโตด้วยความเครียด ความโดดเดี่ยว ความวิตก

กังวลและความโกรธ ขาดการเรียนรู้ที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่น นำไปสู่ปัญหาการติดยาเสพติด การก่ออาชญากรรมหรือปัญหาความประพฤติต่างๆ (สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. 2546) โอกาสที่วัยรุ่นจะประพฤติตามกระแสสังคมโดยขาดการไตร่ตรองจึงมีมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้การเรียนรู้ในภาวะปัจจุบันวัยรุ่นต้องประสบความเสี่ยงต่างๆ เช่น เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ เสี่ยงต่อการถูกล่อลวงเกี่ยวกับยาเสพติด การประพฤติตนไม่เหมาะสมกับวัย การดูแลรักษาสุขภาพ รวมทั้งด้านการเรียน เนื่องจากวัยรุ่นยังขาดประสบการณ์ชีวิต การพัฒนาทางความคิดและสติปัญญาังพัฒนาไม่เต็มที่ที่ไม่เข้าใจถึงผลเสียที่จะตามมาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จากผลที่เกิดจากพฤติกรรมเสี่ยงในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะความเสี่ยงในเรื่องการเรียน

จากการศึกษาของนักวิชาการหลายท่าน พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของวัยรุ่น ได้แก่ การควบคุมตนเอง ความฉลาดทางอารมณ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพในครอบครัว และสื่อ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ

เหล่านี้มีความเชื่อมโยงกัน หากขาดปัจจัยใด ปัจจัยหนึ่ง ก็อาจจะทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงขึ้นได้ ปัจจัยแรกการควบคุมตนเองเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ หากบุคคลใดสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองได้ ก็จะดำเนินชีวิตไปในทิศทางที่ตั้งาม และบรรลุเป้าหมายที่ตนมุ่งหวังไว้ แต่ถ้าขาดการควบคุมตนเองก็จะก่อให้เกิดความเสี่ยงในการเรียน ดังที่ท่านพุทธทาสภิกขุ (2531 : 48) ได้กล่าวถึงความทันสมัยแต่ไม่พัฒนาของสังคมไทยว่า ส่งผลให้เกิดความสับสนวุ่นวายและปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาการประพฤติดีศีลธรรมและกฎหมาย การกระทำผิดและความประพฤติที่ไม่สมควรแก่วัยของเยาวชน ปัญหา ยาเสพติด ความเสื่อมถอยของจริยธรรมและค่านิยมอันดีของคนไทย โดยเฉพาะบุคคลที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม ซึ่งมีสาเหตุมาจากคนในสังคมขาดการควบคุมตนเอง ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ อาจจะเรียกได้ว่าไม่มีความฉลาดทางอารมณ์ เพราะหากบุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะทำให้สามารถควบคุมอารมณ์ได้มีจิตใจที่มั่นคง การมองโลกในแง่ดี รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความมุ่งมั่นแน่วแน่ มีเหตุผล มีสติ สามารถควบคุมตนเองมีความสามารถในการรับรู้ถึงความต้องการของคนอื่น และรู้จักมารยาททางสังคม เป็นต้น (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2555: เว็บไซต์) นอกจากนี้ ถ้าบุคคลรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง สามารถแยกแยะสิ่งดีและไม่ดีออกจากกันได้ ก็จะทำให้หลีกเลี่ยงจากความเสี่ยงได้ ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นความเชื่อในความสามารถในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ของตนเองให้ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ (Wood & Locke. 1987: 1013-1014) และการเพิ่มความเชื่อมั่นในตัวเองนั้นควรเริ่มปลูกฝังมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งเด็กเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ จึงสมควรที่จะได้รับการดูแล ปกป้อง และพัฒนาให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มี

ความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญา โดยสถาบันหลักในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กได้แก่ครอบครัวและบุคคลสำคัญที่จะสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้แก่ลูกคือพ่อแม่ (สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. 2546) นอกจากนี้ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สื่อ เนื่องจากปัญหาของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับความก้าวหน้าทางด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่จัดเป็นกลุ่มโรคทางสังคม ซึ่งมีการเกิดขึ้นและแพร่กระจายไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็วมีความรุนแรงแฝงอยู่ในสังคมปัจจุบันมากกว่ากลุ่มโรคติดเชื้อื่น ๆ ยากแก่การควบคุมและป้องกัน ทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนไทย ซึ่งจะเป็นอนาคตที่สำคัญของประเทศชาติและสังคมโลก (วิโรจน์ อารีย์กุล. 2553 : 119) สื่อที่วัยรุ่นนิยมใช้ในปัจจุบันคือสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยใช้สื่อต่างๆ เป็นตัวแทนในการสนทนา หรือโลกของ Social Media ก็คือเครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือที่เรียกว่า Social Network ที่มี Facebook, Google+ เป็นต้น (กรุงเทพมหานครออนไลน์. 2554) เมื่อสื่อและช่องทางการสื่อสารเข้ามาแทรกเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน คนและสังคมเริ่มเข้าสู่ยุคแห่งข่าวสาร คือ การตัดสินใจทุกอย่างอยู่บนพื้นฐานข้อมูลข่าวสาร ผ่านทางสังคมออนไลน์ แต่มีคำถามเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อความรุนแรงของคนในสังคมโดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชน หรือโลกออนไลน์ผ่านคอมพิวเตอร์ว่ามีทั้งด้านดี และด้านลบ และปัจจัยหนึ่งที่จะเป็นเกราะกำบังจากความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่น ก็คือ สัมพันธภาพในครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันแรกที่จะสร้างให้เด็กเติบโตตามมีคุณลักษณะอย่างไร ตั้งแต่การรู้จักควบคุมตนเอง มีความฉลาดทางอารมณ์ รับรู้ความสามารถของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และให้เด็กรับสื่อประเภทไหนและใช้สื่อได้อย่างถูกแนวทาง ดังที่ อุมาพร ตรังคสมบัติ

(2544 : 178) ได้กล่าวว่า การเลี้ยงลูกในปัจจุบันมีความเสี่ยงหลายอย่าง ชุมชน และสังคมที่เราอาศัยอยู่มีหลายสิ่งที่ไม่ปลอดภัย มีข้อมูลและตัวอย่างเชิงลบให้เด็กเรียนรู้ อิทธิพลของสิ่งอื่น ๆ เมื่อเด็กโตขึ้นจะมีมากขึ้นและมีอิทธิพลมากกว่าพ่อแม่เสียอีก แต่อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ปกป้องเด็กจากการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ หากสมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน จะนำไปสู่ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ ความสงบสุขก็จะเกิดขึ้นในครอบครัว แต่ถ้ามีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน มีการทะเลาะวิวาทกัน แยกกันอยู่ ทำให้เกิดความทุกข์ใจ ขัดแย้งในใจ ความคับข้องใจกับปัญหาที่ต้องเผชิญในครอบครัว ทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัด ทุกข์ใจ เบื่อหน่าย จิตใจเต็มไปด้วยความเครียด รู้สึกว่าบ้านไม่อบอุ่นปลอดภัย จึงหันไปหาความสุขนอกบ้าน เข้าหาสิ่งยึดเหนี่ยวอื่น ๆ เช่น เพื่อน จนถูกชักนำเข้าสู่ความเสี่ยงในด้านการใช้สารเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ได้งาย นอกจากนี้บรรยากาศในชั้นเรียนก็มีอิทธิพลต่อความเสี่ยงในการเรียนของวัยรุ่น เพราะสังคมสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กในโรงเรียน เช่น ครู กลุ่มเพื่อน และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาก็มีอิทธิพลที่จะทำให้วัยรุ่นซึมซับรับเอาความคิด ความรู้สึก รวมทั้งพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความเสี่ยงในการเรียนได้

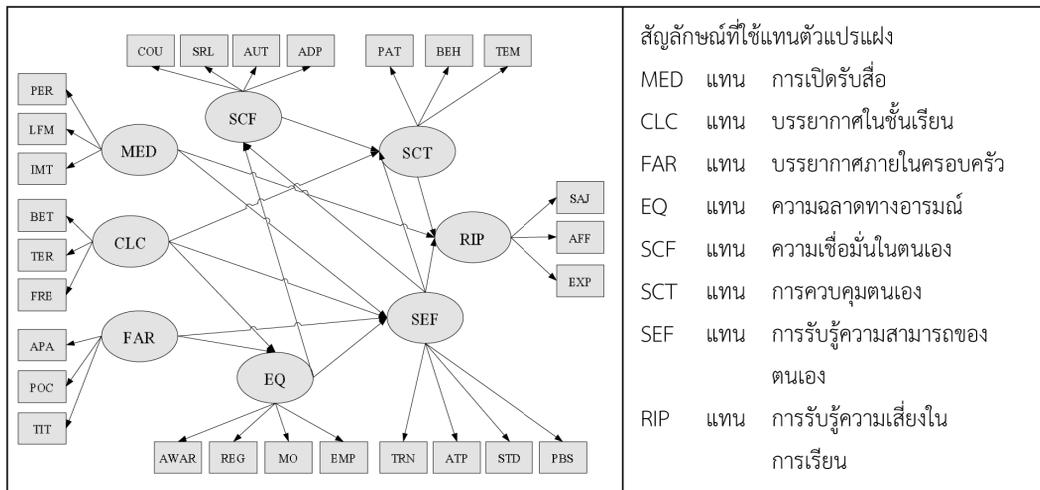
จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาสรุปได้ว่าวัยรุ่นวัยเรียนเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญของชีวิต พฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่นจะมีความรู้สึกนึกคิดเป็นของตนเอง สนใจสิ่งแปลกใหม่ มีความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง ต้องการความเป็นอิสระจากผู้ปกครอง และให้ความสำคัญกับเพื่อนมาก ในขณะที่เดียวกันสภาพแวดล้อมปัจจุบันกับชีวิตประจำวันของวัยรุ่น ต้องประสบ

ความเสี่ยงในด้านการเรียน อันจะเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ความเสี่ยงด้านอื่น ๆ อีก เช่น เสี่ยงต่อการถูกล่อลวงเกี่ยวกับยาเสพติด เสี่ยงในด้านสุขภาพ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุและทำให้เกิดมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยได้ใช้นักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการพัฒนาโมเดล โดยจะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียน ซึ่งตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว บรรยากาศในชั้นเรียน อิทธิพลของสื่อ ความฉลาดทางอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการควบคุมตนเอง โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ว่ามีอิทธิพลและส่งผลต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียนเพียงใดและส่งผลอย่างไร ทั้งนี้จะช่วยให้สามารถอธิบายแหล่งกำเนิดและสาเหตุของการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ นำข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวไปดำเนินการติดตาม ป้องกัน ช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียน

กรอบแนวคิดและสมมุติฐานในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียนตามสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียน คือ การควบคุมตนเอง ปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียน คือ สัมพันธภาพในครอบครัว บรรยากาศในชั้นเรียน อิทธิพลของสื่อ ความฉลาดทางอารมณ์ และความเชื่อมั่นในตนเอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรในการวิจัย

1.1 ตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่

1) การเปิดรับสื่อ (MED) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ 1.1) การรับรู้สื่อ (PER) 1.2) การเรียนรู้จากสื่อ (LFM) และ 1.3) การเลียนแบบสื่อ (IMT)

2) บรรยากาศในชั้นเรียน (CLC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ 2.1) พฤติกรรมของครู (BET) 2.2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

ครูกับนักเรียน (TER) และ 2.3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (FRE)

3) บรรยากาศภายในครอบครัว (FAR) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ 3.1) ความรักใคร่ชื่นชม (APA) 3.2) การสื่อสารทางบวก (POC) และ 3.3) การใช้เวลาร่วมกัน (TIT)

1.2 ตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่

1) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ 1.1) การรู้จักอารมณ์ตนเอง (AWAR) 1.2) การจัดการกับอารมณ์ (REG) 1.3) การจงใจให้ตนเอง (MO) และ 1.4) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (EMP)

2) ความเชื่อมั่นในตนเอง (SCF) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ 2.1) ความกล้า (COU) 2.2) การพึ่งตนเอง (SRL) 2.3) ความเป็นตัวของตัวเอง (AUT) และ 2.4) ความสามารถในการปรับตัว (ADP)

3) การควบคุมตนเอง (SCT) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ 3.1) ความอดทน (PAT) 3.2) การควบคุมตนเองด้าน

พฤติกรรม (BEH) และ 3.3) การควบคุมตนเอง
ด้านอารมณ์ (TEM)

4) การรับรู้ความสามารถของ
ตนเอง (SEF) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว
คือ 4.1) ความสำเร็จในการกระทำที่ผ่านมา (TRN)
4.2) การสังเกตจากตัวแบบ (ATP) 4.3) การพูด
ชักจูง (STD) และ 4.4) สภาวะทางกายและอารมณ์
(PBS)

5) การรับรู้ความเสี่ยงในการ
เรียน (RIP) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวคือ
5.1) มุมมองส่วนบุคคล (SAJ) 5.2) ทศนคติต่อ
ความเสี่ยง (AFF) และ 5.3) ประสบการณ์ความเสี่ยง
(EXP)

2. ระยะเวลา ดำเนินการวิจัยในปีการ
ศึกษา 2555

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษามัธยม ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนบน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ภาคเรียนที่ 2 ปี
การศึกษา 2555 จำนวน 735 คน ได้มาโดยวิธี
การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random
Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล ประกอบด้วยแบบวัดที่มีลักษณะเป็นแบบ
มาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบบวัดทุกชุดได้นำ
ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

โดยผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความสอดคล้องของข้อ
คำถาม กับนิยามศัพท์เฉพาะ หลังจากนั้นนำไป
ทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน และนำมาวิเคราะห์
ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) ด้วย
การวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง
คะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดที่ไม่มีข้อ
นั้นรวมอยู่ (Item-total correlation) และคัดเลือก
ข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์แล้วนำ
ไปหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดแต่ละ
ฉบับ ได้คุณภาพของเครื่องมือตั้งตาราง 1 และ
ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน
(Confirmatory Factor Analysis : CFA) เพื่อตรวจ
สอบ Construct Validity ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์
โมเดลสมการโครงสร้าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือตอนบน จากนั้นจึงนำแบบวัดที่เก็บ
รวบรวมข้อมูลแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของ
การตอบและคัดเลือกแบบวัดที่สมบูรณ์ ได้นำมา
ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์กำหนดไว้ เพื่อนำไป
ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)
แบบมีตัวแปรแฝง (Latent Variable) ตามหลัก
การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural
Equation Modeling : SEM) ตามสมมุติฐานเพื่อตอบ
คำถามงานวิจัย ส่วนเกณฑ์ในการพิจารณาความ
กลมกลืนของโมเดลนั้นผู้วิจัยใช้ดัชนีตรวจสอบ
ความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์
จำนวน 8 เกณฑ์ ดังตาราง 2

ตาราง 1 แสดงคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

แบบวัดตัวแปร	จำนวน	อำนาจ จำแนก	ความ เที่ยง
1. การรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน (RIP)	20	.316- .772	0.892
SAJ	5	.557-.838	.897
AFF	5	.585-.794	.863
EXP	10	.600-.833	.929
2. การควบคุมตนเอง (SCT)	15	.434- .667	0.898
PAT	5	.403-.578	.720
BEH	5	.560-.716	.843
TEM	5	.572-.694	.828
3. ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)	20	.441- .695	0.918
AWAR	5	.385-.672	.754
REG	5	.428-.663	.786
MO	5	.571-.684	.815
EMP	5	.445-.640	.785
4. การเปิดรับสื่อ (MED)	12	.481- .626	0.877
PER	5	.454-.590	.732
LFM	3	.381-.490	.614
IMT	4	.447-.634	.744
5. ความเชื่อมั่นภายในตน (SCF)	19	.451- .715	0.898
COU	4	.555-.680	.798
SRL	5	.514-.805	.861
AUT	5	.491-.640	.792
ADP	5	.658-.773	.882
6. การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEF)	17	.352 - .747	0.893
TRN	4	.477-.621	.714

แบบวัดตัวแปร	จำนวน	อำนาจ จำแนก	ความ เที่ยง
ATP	4	.543-.757	.804
STD	4	.461-.530	.709
PBS	5	.506-.732	.817
7. บรรยากาศภายในชั้นเรียน (CLC)	14	.341- .642	0.819
BET	4	.485-.639	.743
TER	4	.502-.784	.821
FRE	6	.569-.643	.837
8. บรรยากาศภายในครอบครัว (FAR)	15	.425 - 804	0.871
APA	5	.547-.764	.833
POC	5	.337-.562	.705
TIT	5	.567-.830	.881

ตาราง 2 เกณฑ์และดัชนีความกลมกลืนของโมเดลตามสมมุติฐานที่ปรับแล้ว

ค่าสถิติ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ค่าสถิติในโมเดล
χ^2	Not significant	$\chi^2 = 228.516$, df = 205, p > .125
GFI	> .90	1.00
AGFI	> .90	.974
NFI	> .90	.997
CFI	> .90	1.00
IFI	> .90	1.00
SRMR	< .05	.024
RMSEA	< .07	.009

ที่มาของเกณฑ์ : Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, (2006) : p.745-753.

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลตามโมเดลสมมุติฐาน (ภาพประกอบ 1) พบว่าโมเดลสมมุติฐานไม่มีความ

กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงทำการปรับโมเดลและได้โมเดลที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีดัชนีความกลมกลืนที่พิจารณาตามเกณฑ์ตาราง 2

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียน

Dependent Variables	EQ			SEF			SCF			SCT			RIP		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
MED	-	-	-	.094	-	.094	.066	.066	-	.050	.050	-	.192	.052	.140
CLC	.580	-	.580	.533	.228	.304	.533	.533	-	.433	.329	.293	.329	.329	-
FAR	.358	-	.358	.361	.141	.220	.352	.352	-	.220	.220	-	.207	.207	-
EQ	-	-	-	.393	-	.393	.554	.274	.280	.290	.290	-	.236	.236	-
SEF	-	-	-	-	-	-	.696	-	.696	.527	.204	.323	.555	.116	.439
SCF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.293	-	.293	.064	.064	-
SCT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.219	-	.219
R ²	.746			.752			.884			.479			.433		

ค่าสถิติ $\chi^2 = 228.516$, $df = 205$, $p = .125$, $GFI = 1.00$, $AGFI = .974$, $NFI = .997$, $CFI = 1.00$, $IFI = 1.00$
 SRMR = .024, RMSEA = .009

Correlation Matrix of ETA And KSI								
	RIP	SCT	SCF	SEF	EQ	MED	CLC	FAR
RIP	1.000							
SCT	0.542	1.000						
SCF	0.587	0.675	1.000					
SEF	0.624	0.678	0.678	1.000				
EQ	0.519	0.603	0.854	0.825	1.000			
MED	0.292	0.228	0.176	0.257	0.174	1.000		
CLC	0.517	0.787	0.593	0.800	0.822	0.252	1.000	
FAR	0.444	0.716	0.516	0.728	0.750	0.078	0.675	1.000

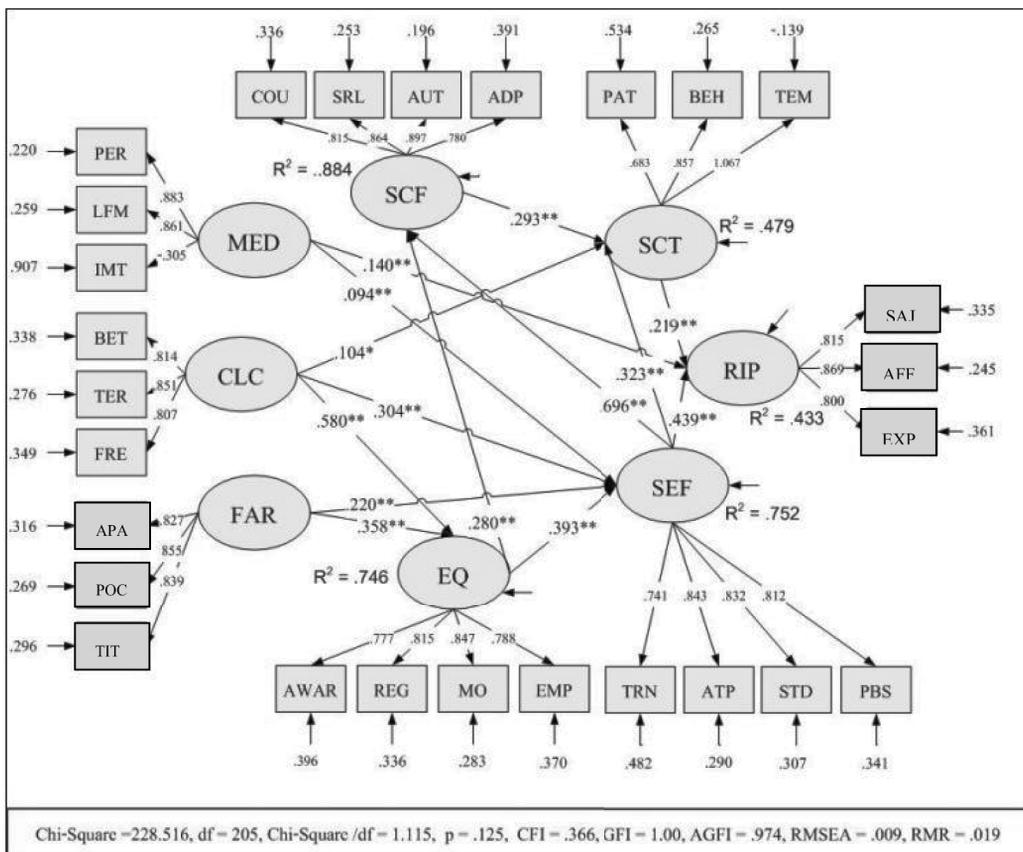
จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดทั้ง 8 ตัว พบว่าโมเดลตามสมมุติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีค่าสถิติและค่าดัชนีที่ผ่านเกณฑ์ดังนี้ $\chi^2 = 228.516$, $df = 205$, $p = .125$, $GFI = 1.00$, $AGFI = .974$, $NFI = .997$, $CFI = 1.00$, $IFI = 1.00$ (ซึ่งจะต้องมากกว่า 0.90), $SRMR = .024$ และ $RMSEA = .009$ (ซึ่งจะต้องน้อยกว่า 0.05 และ 0.07 ตามลำดับ) สรุปได้ว่าโมเดลเป็นไปตามเกณฑ์การกำหนดค่า สามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยโมเดล

สมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุต่อไป

จากตาราง 3 พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียน (RIP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การควบคุมตนเอง (SCT) ขนาดอิทธิพลเท่ากับ .219 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ บรรยากาศในชั้นเรียน (CLC) ขนาด

อิทธิพลเท่ากับ .329 บรรยายากศภายในครอบครัว (FAR) ขนาดอิทธิพลเท่ากับ .207 ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ขนาดอิทธิพลเท่ากับ .236 และความเชื่อมั่นภายในตน (SCF) ขนาดอิทธิพลเท่ากับ .064 นอกจากนี้ บรรยายากศในชั้นเรียน (CLC) ยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการรับรู้ความเสี่ยงเรื่องการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดอิทธิพลเท่ากับ .104 สำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้ง

ทางตรงและทางอ้อมต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 คือ การเปิดรับสื่อ (MED) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .140 และการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEF) ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ .439 โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน ของการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียน ได้ร้อยละ 43.30

ภาพประกอบ 2 ผลการทดสอบความตรงของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนของนักเรียน

อภิปรายผล

โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความเสี่ยง (RIP)ในการเรียนของนักเรียนสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความเสี่ยง (RIP)ในการเรียนของนักเรียน พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากโมเดลสมมุติฐานที่สร้างขึ้นได้ศึกษามาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จึงทำให้โมเดลตามสมมุติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามทฤษฎีพัฒนาการด้านความรู้คิดเกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยง (Cognitive-Developmental Theory of Risk Perception) Elkind (Greening, L. and others. 2005 : 426 อ้างอิงจาก Elkind. 1967) เชื่อว่าทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่นที่มีทักษะการคิด มองโลกในแง่ดีเห็นความสำคัญของตนเองจะมีระดับด้านการรู้คิดตามทฤษฎีพัฒนาการในขั้นที่เรียกว่า การยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง (egocentrism) ซึ่งวัยรุ่นที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จะมีความเสี่ยงในด้านสุขภาพโดยเฉลี่ยน้อยกว่าคนทั่วไป และทฤษฎีการรับรู้ทางสังคมเกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยง (Social-Cognitive Theory of Risk Perception) Bandura (1986 : 18-22) เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนแปลงไม่ได้เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียวหากแต่ยังมีผลมาจากกระบวนการทางปัญญาด้วย กล่าวคือ ถ้ากระบวนการทางปัญญาเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของบุคคลก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้น Bandura (1986 : 18-22) ได้เสนอวิธีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญาไว้คือการเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) เพราะเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงความคิดหรือการเรียนรู้ของบุคคล ส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกตจากตัวแบบ นอกจากนี้ Paul Slovic (1987 : 280-285) ยังกล่าวว่า การรับรู้ความเสี่ยงนั้นเป็นความสามารถในการหลีกเลี่ยงความรู้สึกและสิ่งที่เป็น

อันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับความอยู่รอดของสิ่งมีชีวิต โดยใช้ความสามารถในการประมวลและเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการศึกษาทางสังคมวิทยา และมนุษยวิทยา แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ความเสี่ยงมีพื้นฐานมาจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม มีอิทธิพลจากสื่อสังคม เพื่อน และครอบครัว และ Greening and others (2005 : 426 อ้างอิงจาก Bandura. 1986. ; Peterson, Gillies, Cook, Schick, & Little, 1994) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีประสบการณ์เดิมในทางลบเกี่ยวกับความเสี่ยง จะมีพฤติกรรมเสี่ยงลดลงในอนาคต ในทำนองเดียวกันเด็กที่ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีผลกระทบเชิงลบ ก็จะเกิดความเสี่ยงในอนาคต Greening, L. and others (2005 : 426) ได้ทดสอบสมมุติฐาน ประสบการณ์ในทางลบของวัยรุ่นจะเป็นตัวทำนายการรับรู้ความเสี่ยงของวัยรุ่น โดยวัยรุ่นที่มีลักษณะมองโลกในแง่ร้าย มีอคติ ก็จะเกิดความเสี่ยงในอนาคต และ Sheldon and Dominic (1992: 64-65) ก็ได้อธิบายถึงแนวทางการรับรู้ความเสี่ยงของบุคคลในทัศนะทางจิตวิทยาว่า มีการรับรู้ 3 ประการ คือ 1) เน้นความสำคัญที่การยอมรับของบุคคลสำหรับความน่าจะเป็นและความพยายามที่จะอธิบายว่าแต่ละบุคคลมีการประเมินพิจารณาลักษณะความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอย่างไร 2) เน้นศึกษาการรับรู้ของบุคคลที่มีโอกาสความน่าจะเป็นในการตัดสินใจบนพื้นฐานของการเลือกรับรู้ข้อมูลจากกระบวนการความรู้สึกที่เกิดขึ้นของตนเองภายใต้ภาวะความไม่แน่นอน และ 3) ความสำคัญของแนวความคิดเกี่ยวกับการคาดการณ์และการประเมินความเสี่ยงของบุคคล ดังนั้นจึงทำให้โมเดลตามสมมุติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความเสี่ยง (Risk Perception: RIP) ในการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยจะนำมาอภิปราย ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความเสี่ยงเรื่องการเรียนรู้

การควบคุมตนเอง (SCT) มีอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ .291 ทั้งนี้เนื่องจากถ้านักเรียนที่สามารถควบคุมตนเองได้ จะเป็นคนที่มีจิตใจมั่นคง มีความระมัดระวัง ไม่คล้อยตามเพื่อนหรือสิ่งแวดล้อม จึงสามารถละเว้นจากพฤติกรรมที่เสี่ยงในลักษณะต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมตนเองของ Freud (1937) ที่กล่าวว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงกระตุ้น หรือแรงขับตามธรรมชาติ ซึ่งสามารถทำลายบุคคลและสังคมได้ หากไม่มีการควบคุมที่ดี ซึ่งก็จะนำไปสู่พฤติกรรมเบี่ยงเบนออกนอกกรอบปทัสฐานของสังคม และสอดคล้องกับทฤษฎีของ Reckless (1943) ที่กล่าวว่า การควบคุมจากภายในเป็นพลังในจิตใจของแต่ละคน ได้แก่ ความสำนึกที่ตึงตัง ความสามารถในการต่อสู้กับอารมณ์ฝ่ายต่ำ และความสำนึกยับยั้งชั่งใจสูง เป็นต้น

2.2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน มีดังนี้

2.2.1 บรรยากาศในชั้นเรียน (CLC) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยอิทธิพลเท่ากับ .329 ส่งผ่านความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) การควบคุมตนเอง (SCT) และการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEF) ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ และรับรู้ความสามารถของตนเอง จะเป็นผู้ที่สามารถควบคุมตนเองและจัดการกับพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเองได้ดีจนบรรลุเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม นักเรียนสามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ดังนั้น นักเรียนจึงสามารถที่จะหลีกเลี่ยงจากความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตและเอาตัวรอดจากสถานการณ์ต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัว ในห้องเรียนขณะที่มีการเรียนการสอน ซึ่งมีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจหรือ

อารมณ์ของนักเรียนได้ ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู หรือระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต (2543: 47) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง เป็นบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีการตัดสินใจที่ดี ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ มีความอดทน ไม่หุนหันพันแผ่นดิน ทนความผิดหวัง เข้าใจจิตผู้อื่น เข้าใจสถานการณ์ทางสังคม ไม่ท้อถอยหรือยอมแพ้ง่าย สามารถแก้ปัญหาชีวิตได้ และสอดคล้องกับ Wood & Locke (1987: 1013-1014) ที่กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นความเชื่อในความสามารถในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ บรรยากาศในชั้นเรียน (CLC) ยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่งผ่านตัวแปรการควบคุมตนเอง (SCT) ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนที่มีการควบคุมตนเอง จะมีความสามารถที่จะละเว้นการกระทำที่ไม่ดี หรือหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีที่อาจเกิดขึ้น สามารถยับยั้งหรือควบคุมอารมณ์เมื่อต้องเผชิญกับปัญหา อุปสรรค สิ่งยุ่งยากต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความความเสี่ยงได้ ซึ่งโดยคุณลักษณะจะเป็นเด็กที่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Reckless (Reckless, 1943) ที่ได้ทำการวิจัยนักเรียนที่ครูแยกประเภทไว้ระหว่างกลุ่ม “เด็กดี” และ “เด็กเกเร” ผลการวิจัย พบว่า เด็กดีกระทำผิดเพียงร้อยละ 4 ในกลุ่มของตน แต่กลุ่มเด็กเกเรทำผิดถึงร้อยละ 39 Reckless จึงเชื่อว่านักเรียนมีความสามารถในการควบคุมจากภายในตนเองสูง เช่น ความเคารพตนเอง ความสำนึกในความรับผิดชอบของตน แต่นักเรียนเกเรส่วนมากจะมีความสามารถในการควบคุมจากภายในตนเองต่ำ เช่น ไม่มีความเคารพตนเองหรือมีน้อย และมีความรับผิดชอบในตนเองน้อย ดังนั้น นักเรียนที่มีคุณลักษณะที่ดีจะลดหรือหลีกเลี่ยงจากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ดีกว่านักเรียนที่มีคุณลักษณะที่ไม่ดี และบรรยากาศในชั้นเรียน (CLC) ยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการรับ

รู้ความเสี่ยงในการเรียน โดยส่งผ่านตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEF) ทั้งนี้เนื่องจากบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นตัวเสริมทำให้นักเรียนสามารถรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยครูทำหน้าที่เสริมแรง กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถออกมา (เกิดศิริ ทองนวล. 2550 : 41) การจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงบรรยากาศของชั้นเรียน และกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เพราะมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนมาก เช่น นักเรียนในระดับชั้นใดก็ต้องจัดบรรยากาศของกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับชั้นนั้น ๆ เพราะงานแต่ละอย่างย่อมมีความแตกต่างกัน และมีความหมายแตกต่างกันสำหรับนักเรียนแต่ละคน (Bernard. 1970 : 265-267) ดังที่ Kaplan (1959) กล่าวว่า อิทธิพลของชั้นเรียน เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่นอกเหนือจากบ้าน และเพื่อนที่จะมีผลต่อการเรียนของนักเรียน และมีส่วนช่วยให้นักเรียนรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี เช่น บรรยากาศของโรงเรียนและห้องเรียน จากที่กล่าวมาจึงทำให้บรรยากาศใน ชั้นเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน

2.2.2 สัมพันธภาพในครอบครัว (FAR) มีอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่งผ่านตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEF) ความเชื่อมั่นในตนเอง (SCF) การควบคุมตนเอง (SCT) ไปยังการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดี มีความปรองดองรักใคร่เข้าใจกัน จะก่อให้เกิดความพึงพอใจในครอบครัว และกลายเป็นพื้นฐานทางอารมณ์ที่ดีต่อไป คือมีความฉลาดทางอารมณ์ และรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง ในการที่จะกระทำและไม่กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวจึงมีความสำคัญที่จะถ่ายทอดพฤติกรรมและบุคลิกภาพต่าง ๆ ให้กับนักเรียน หากครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดี นักเรียนก็จะมีคุณลักษณะ บุคลิกภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ จึงสามารถที่จะเอาตัวรอดและ

หลีกเลี่ยงจากพฤติกรรมความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ Sears (1988 : 159-197) ที่เชื่อว่า พ่อแม่มีอิทธิพลในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างมาก เพราะพ่อแม่มีหน้าที่ฝึกวินัยและให้การเสริมแรงแก่พฤติกรรมเด็ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภูธร บุญญนรินทร์ (2547 : 99) ที่ได้ศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวกับพฤติกรรมสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน บางน้ำเปรี้ยววิทยา จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัย พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวด้านลักษณะการเลี้ยงดูของบิดามารดา/ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับเจตคติเกี่ยวกับการใช้สารเสพติดและบทบาทของตนกับบุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้สารเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และนอกจากนี้ สัมพันธภาพในครอบครัว(FAR) ยังมีอิทธิพลทางอ้อมที่ระดับนัยสำคัญ .01 โดยส่งผ่านตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEF) ความเชื่อมั่นในตนเอง (SCF) การควบคุมตนเอง (SCT) ไปยังการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนที่มีสัมพันธภาพครอบครัวที่ดี ก็จะเป็นคนที่สามารถรับรู้ถึงความสามารถของตนเองได้ดี โดยสามารถควบคุมพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่ไม่ได้

2.2.3 ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) มีอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่งผ่านตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเอง (SCF) และตัวแปรการควบคุมตนเอง (SCT) ไปยังความเสี่ยงในการเรียน โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ .280, .293 และ .219 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จะทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถควบคุมตนเองได้ หากมีคุณลักษณะดังกล่าวจะทำให้สามารถควบคุมความเสี่ยงในการเรียนได้ ดังที่ เมเยอร์ และสลโลเวย์ (Mayer and Salovey. 1997 : 10) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ เป็น

ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง และรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น มีความตระหนักรู้ว่าทำในอารมณ์เหล่านั้นและสามารถใช้ประโยชน์จากการตระหนักรู้ทางอารมณ์และความรู้สึกเป็นแนวทางในการแสดงออกทางด้านความคิดและพฤติกรรมของบุคคลอย่างเหมาะสมเกี่ยวข้องกับความสามารถในการรับรู้อย่างถูกต้อง ชื่นชม รวมทั้งสามารถควบคุมอารมณ์เพื่อพัฒนาสติปัญญาและอารมณ์ให้เจริญสมวัย นักเรียนที่รับรู้ถึงความสามารถของตนเอง จะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถควบคุมตนเองและจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ดี ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม สามารถที่จะคิดแก้ไขปัญหาได้ดี และสอดคล้องกับ โกลแมน (Goleman, 1995 : 12) ที่กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์จะประกอบไปด้วยความสามารถในการควบคุมตนเอง มีใจจดจ่อเพียรพยายาม และสามารถจูงใจตนเอง ทำให้ฝ่าฟันอุปสรรคต่อความเสี่ยงต่างๆ ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจินดา ทัพละ (2550 : 91-92) ที่พบว่าหลังการใช้โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) พัฒนานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสองห้องหนองดงหนองหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคหลังเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมเพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง (SCF) มีอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่งผ่านตัวแปรการควบคุมตนเอง (SCT) และตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEF) ไปยังตัวแปรการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนจะมีความเชื่อมั่นในตนเองต้องรับรู้ถึงความสามารถของตนเองได้ และหากมีการควบคุมตนเองด้วยจะมีผลต่อการรับรู้ความเสี่ยงของนักเรียนด้วย สอดคล้องกับ เรียมศรีทอง (2542 : 112) ที่กล่าวว่า บุคคลที่ตระหนัก

ในความสามารถของตนเองในระดับสูงจะเชื่อว่าตนเองสามารถทำได้จะส่งผลทำให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งมีแนวโน้มกระทำในสิ่งที่ตนเชื่อถือเพิ่มขึ้น และจะทำให้รับรู้ว่าความสำเร็จขึ้นอยู่กับคุณลักษณะภายในตนเอง ได้แก่ ความสามารถและทักษะของตนในขณะที่ผู้ที่ตระหนักในความสามารถของตนเองในระดับต่ำจะมีความวิตกกังวลไม่ว่าจะทำกิจกรรมใด ๆ การรับรู้ความสามารถของตนเองนี้มีอิทธิพลต่อความกระตือรือร้นหรือการถอยหนีขาดความเชื่อถือในตนเอง จะยอมให้ผู้อื่นเอาเปรียบได้ทั้งกายและวาจา บุคคลจะมองว่าความสำเร็จขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยภายนอก เช่น ความโชคดียังมีแนวโน้มที่จะสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ยาก และส่งผลต่อผลผลิตของงานในระดับต่ำไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรปภา เลิศวุฒิ (2547 : 78-79) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองและการควบคุมตนเองของเยาวชนที่กระทำคามผิดและเยาวชนที่ไม่ได้กระทำคามผิด ผลการศึกษา พบว่า เยาวชนที่กระทำคามผิดและเยาวชนที่ไม่ได้กระทำคามผิด มีการควบคุมตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความเชื่อมั่นในตนเองของเยาวชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการควบคุมตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน มีดังนี้

2.3.1 การเปิดรับสื่อ (MED)

มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกเท่ากับ .140 ทั้งนี้เนื่องจาก ในสภาพปัจจุบัน สื่อมีอิทธิพลอย่างมากต่อวัยรุ่น โดยปัญหาของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับความก้าวหน้าทางด้านการศึกษาและเทคโนโลยีสมัยใหม่ จัดเป็นกลุ่มโรคทางสังคมซึ่งมีการเกิดขึ้นและแพร่กระจายไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว มีความรุนแรงแฝงอยู่ในสังคมปัจจุบันมากกว่ากลุ่มโรคติดต่ออื่น ๆ ยกแก่การ

ควบคุมและป้องกัน ทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนไทย ซึ่งจะเป็นอนาคตที่สำคัญของประเทศชาติและสังคมโลก (วิโรจน์ อารีย์กุล. 2553 : 119) เช่น มีอิทธิพลและบทบาทต่อพฤติกรรมเรื่องเพศของวัยรุ่น จะเห็นได้จากสื่อที่ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นเรื่องเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันมักเป็นสื่อที่มีลักษณะยั่ว และกระตุ้นความต้องการทางเพศของวัยรุ่น เช่น วิดีโอหนังสือภาพเปลือย หรือนิตยสารประเภทปลุกใจ (ปริวิตา สายสูง. 2541 : 16-23) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ นุ้ยสุข (2552 : 100-101) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 พบว่า ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยที่มีค่าทำนายความสำคัญที่ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมเสี่ยงมากที่สุดคือ อิทธิพลของสื่อ และสอดคล้องกับการวิจัยของ สุวีรัตน์ รุ่งเรือง และสมเกียรติ สุขนันทพงศ์ (2554 : 110) ที่พบว่าปัจจัยด้านการได้รับข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อต่าง ๆ สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาได้ นอกจากนี้ การเปิดรับสื่อ (MED) ยังมีอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่งผ่านตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEF) ตัวแปรความเชื่อมั่นในตน ตัวแปรการควบคุมตนเอง (SCT) ผ่านไปยัง ตัวแปรการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนที่เปิดรับสื่อ (MED) และรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง จะมีความมั่นใจในตนเอง สามารถแยกแยะสิ่งดีและไม่ดีที่สื่อนำเสนอออกจากกันได้ จึงทำให้สามารถที่จะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความเสียหายจากความอดทนต่อสิ่งแวดล้อมที่บางครั้งอาจจะพบเห็นจากสื่อ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ นั่นก็คือหลีกเลี่ยงจากความเสียหายต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ

ที่ Bandura (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2543 : 57-59; อ้างอิงจาก Bandura. 1977, 1986, 1977a) ได้กล่าวไว้ว่า คนที่รับรู้ว่าตนเองมีลักษณะที่อดทนอดสาหัส ไม่ท้อถอย และจะประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

2.3.2 การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEF) มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นลักษณะของบุคคลที่สามารถตัดสินใจที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Bandura. 1997 : 3) และเป็นความสามารถของบุคคลในการจัดระเบียบ และวางระบบรูปแบบการกระทำที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้น (Pajares. 1996 : 1) จากการศึกษาของ Bandura (1997) เรื่องการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมีความสำคัญและมีผลต่อการกระทำของบุคคล มีผลต่อการเลือกกิจกรรม การใช้ความพยายามความอดทนในการทำงาน การคิด และปฏิบัติการทางอารมณ์ของบุคคล 2 คนอาจมีความสามารถไม่แตกต่างกัน แต่อาจแสดงออกในคุณภาพที่แตกต่างกันได้ ถ้าพบว่ามีคน 2 คนนี้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองที่แตกต่างกันในบุคคลคนเดียวกันก็เช่นเดียวกัน ถ้ารับรู้ความสามารถของตนเองในแต่ละสถานการณ์แตกต่างกันก็อาจจะแสดงพฤติกรรมออกมาได้แตกต่างกันเช่นกัน ถ้าเรามีความเชื่อว่าเรามีความสามารถ เราก็จะแสดงความสามารถนั้นออกมา คนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถจะมีความอดทนอดสาหัสไม่ท้อถอยง่าย และประสบความสำเร็จในการเรียน และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ยังมีอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่งผ่านตัวแปรความเชื่อมั่นในตน (SCF) ตัวแปรการควบคุมตนเอง (SCT) ผ่านไปยังตัวแปรการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของ

ตนเองต้องอาศัยหลักการควบคุมตนเอง โดยผ่านแรงจูงใจและการประสบความสำเร็จในการกระทำของบุคคล (Staples et al. 1998) นอกจากนี้ การรับรู้ความสามารถของตนเองยังเป็นลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเอง ในการปฏิบัติงานใดๆ และในการจัดการกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิต (Schultz and Schultz. 1998 : 174) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ (Maslow. 1954) ที่ว่าคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองในสังคมและการควบคุมตนเอง มีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในตนเองและต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสามารถ และมีประโยชน์ต่อสังคม ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ จิราภรณ์ ธรรมวงษ์ (2553 : 96) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และการที่นักเรียนมีการควบคุมตนเองจะช่วยลดความเสี่ยงในการเรียนได้ ดังเช่นผลงานวิจัยของ รัฐเกล้าชาตะวราหะ (2543) ที่พบว่า กลุ่มผู้เรียนที่เรียนโดยมีการเตือนตนเองมีความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มผู้เรียนที่เรียนโดยไม่มี การเตือนตนเอง โดยตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน (RIP) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ร้อยละ 43.30 ทั้งนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียนที่ผู้วิจัยไม่ได้ทำการศึกษาอีกร้อยละ 56.70

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความเสี่ยงของนักเรียน คือ การควบคุมตนเอง ดังนั้น ผู้บริหาร ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ควรคำนึงถึงปัจจัยนี้เป็นสำคัญ และหาวิธีการที่จะส่งเสริมจิตใจของนักเรียนให้มีความมั่นคง มีความระมัดระวังตนเอง สามารถควบคุมหรือยับยั้งใจตัวเองกับสิ่งยั่วเยว และตระหนักถึงพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ เพราะหากนักเรียนสามารถควบคุมตนเองได้ ก็จะหลีกเลี่ยงจากความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้เช่นเดียวกัน

1.2 ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลทางอ้อม และมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญเช่นเดียวกัน เช่น บรรยากาศในชั้นเรียน ความฉลาดทางอารมณ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง บรรยากาศภายในครอบครัว และความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ เพื่อเป็นการหาทางลดความเสียหายหรือป้องกันปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียน และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารจัดการเกี่ยวกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน หาวิธีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์ จัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ครอบครัว ซึ่งเมื่อสามารถจัดการกับ สิ่งเหล่านี้ได้ สิ่งก็ตามมาคือ นักเรียนจะเป็นคนที่สามารถจัดการกับอารมณ์ตนเองได้ดี ควบคุมตนเองได้ รับรู้ถึงความสามารถของตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถที่จะแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดีออกจากกันได้ ซึ่งนักเรียนจะสามารถหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แต่ในสภาพปัจจุบัน ความเสี่ยงสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกๆ ระดับชั้น ทุกเพศ และทุกวัย ดังนั้น ควรมีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีอะไรบ้าง และหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปร

ทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปร การรับรู้ความเสี่ยงเรื่องการเรียน ได้ร้อยละ 43.30 แสดงว่า ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ผู้วิจัยไม่ได้ทำการศึกษาแต่มีความเกี่ยวข้องกับการรับรู้ความเสี่ยงในการเรียน ดังนั้น ควรพิจารณานำตัวแปรอื่นที่มีอิทธิพลมาศึกษาเพิ่มเติม เช่น อาจจะแยกประเด็นการศึกษาเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพล เพื่อพิจารณาว่าจะหาแนวทางแก้ไขปัจจัยใดก่อนเป็นอันดับแรก เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2543). *อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์*. นนทบุรี : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. www.bangkokbiznews.com. วันที่ 13 กันยายน 2554 .
- เกิดศิริ ทองนวล. (2550). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จันดา ทัฒละ. (2550). *การพัฒนาโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านสองห้องหนองดงหนองหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จันทร์ชิตา พุกพานานนท์. (2547). *กลยุทธ์การดูแลและสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.
- จิรปภา เลิศวุฒิ. (2547). *การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองและการควบคุมตนเองของเยาวชนที่กระทำความผิดและเยาวชนที่ไม่ได้กระทำความผิด*. วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิราภรณ์ ธรรมวงษ์. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปวีณา สายสูง. (2541). *พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดน่าน*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ส.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พุทธทาสภิกขุ. (2531). *การศึกษาคืออะไร*. กรุงเทพฯ : ธรรมบูชา.
- รัฐพร ปุญญรินทร์. (2547). *สัมพันธภาพในครอบครัวกับพฤติกรรมสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัฐเกล้า ชาตะวราหะ. (2543). *ผลของการเตือนตนเองของผู้เรียนและพฤติกรรมคาดหวังของครูที่มีต่อผล*

- สัมฤทธิ์ทางการเรียนการรับรู้ความสามารถของตนเองและความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เรียม ศรีทอง. (2542). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน*. กรุงเทพฯ : เอิร์ดเวปเอ็ดดูเคชั่น.
- วันเพ็ญ น้อยสุข. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชุดา กิจธรรรม. (2555). "เหตุและผลของพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิต/นักศึกษาไทย," *วารสาร
พฤติกรรมศาสตร์*. 18(1) : มกราคม ; 1-16.
- วิณี ชิตเชิดวงศ์. (2547). *รายงานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีปัญหาของเด็กวัยรุ่น*. ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ อารีย์กุล. (2553). *การดูแลสุขภาพและการให้คำแนะนำวัยรุ่น Adolescent Health Care Supervi-
sion*. กรุงเทพฯ : กองกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2543). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. "ความฉลาดทางอารมณ์" [http://www.thaihealth.or.th/
healthcontent/article/28748](http://www.thaihealth.or.th/healthcontent/article/28748) เผยแพร่เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2555.
- สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.(2546). *คู่มือความรู้เพื่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในเด็ก
อายุ 3-11 ปี สำหรับพ่อแม่/ผู้ปกครอง*. นนทบุรี : สำนักงานกิจการโรมพ์องค์การสงเคราะห์
ทหารผ่านศึก.
- สุริรัตน์ รงเรือง และสมเกียรติ สุขนันทวงศ์. (2554). "พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี," *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*. 17(1) : มกราคม ; 109-123.
- องค์การสวนพฤกษศาสตร์, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2554). *คู่มือการบริหารความ
เสี่ยง 2554*. กรุงเทพฯ : องค์การสวนพฤกษศาสตร์.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). *จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว*. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนา
ครอบครัว.
- Bandura, S. (1997). *Self-Efficacy : The Exercise of Control*. New York : W. H. Freeman and Com-
pany.
- Bandura, Albert. (1986). *Social Foundations of Thought and Action : A social cognitive theory*.
Englewood Cliff , N.J. : Prentice - Hall. Inc.
- Bernard. Haroll W. (1970). *Mental Health in the Classroom*. New York : McGraw – Hill,
- Freud, Sigmund. (1937). *Constructions in Analysis*. SE 23, 257-269. London : The Hogart Press
and the Institute of Psychoanalysis.
- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence : Why It can Matter More than IO*. New York : Bant-
man Book.
- Greening, L., Stoppelbein, L., Chandler, C.C., & Elkin, T.D. (2005). "Predictors of Children's and
Adolescents' Risk Perception," *Journal of Paediatric Psychology*. 30(5), pp.

- Hair, J., Black, B. Babin, B., Anderson, R. and Tatham, R. (2006). *Multivariate Data Analysis*. 6th ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Kaplan, Louis. (1959). *Mental Health and Human Relation in Education*. New York : Haper And Brothers,
- Maslow, Abraham M. (1954). *Motivation and Personality*. New York : Harper and Row.
- Mayer, L. and J. Salovey. (1997). "A Multimedia Approach to the Professional Development of Teacher : A Virtual Classroom," *Technology in Professional Development National Council of Teacher of Mathematics*. 1(32) : 102-115 ; May.
- Pajares, F. (1996). "Current Directions in Self Research : Self-Efficacy," Self-Efficacy.<<http://www.emory.edu/EDUCATION/mfp/aeral.html>> 2009.
- Paul Slovic. (1987). "Perception of Risk". *Science*. 236(4799) : 280-285.
- Peterson, L., Gillies, R., Cook, S., Schick, B., & Little, T. (1994). "Developmental Patterns of expected consequences for simulated bicycle injury events," *Health Psychology*. 13, 218–223.
- Reckless, W. C. (1943). *The etiology of criminal and delinquent behavior*. New York: Social Science Research Council.
- Schultz, D. and S.E. Schultz. (1998). *Psychology and Work Today*. 7th ed. New Jersey : Prentice Hall.
- Sears, D.O. (1988). Symbolic racism. In P. Katz & D. Taylor (Eds.), *Eliminating racism : Profiles In controversy*. New York: Plenum Press.
- Sheldon, Krinsky and Dominic Golding. (1992). *Social Theories of Risk*. United States Of America : Greenwood publishing Group, Inc.
- Staples, D.S. J.M. Hylland and C.A. Higgins. (1998). A Self-Efficacy Theory Explanation for the Management of Remote Workers in Virtual Organization," <<http://www.Ascusc.org/jcmc/vol3/issue4/staples.html>> 2012.
- Wood Robert E.; & Lock Edwin A. (1987). "The Relation of Self-Efficacy and Grade Goals to Academic Performance," *Education and Psychological Measurement*. 47: 1013-1024.

